

РЕШЕНИЕ

№ 6091

гр. София, 21.02.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 4 състав,
в публично заседание на 04.02.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Ваня Стоянова

при участието на секретаря Паола Георгиева и при участието на прокурора Десислава Кайнакчиева, като разгледа дело номер **775** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по чл.84, ал.3 от Закона за убежището и бежанците (ЗУБ) във връзка с чл.145 и следващите от Административно-процесуалния кодекс (АПК).

Образувано е по жалба на М. Д., с ЛНЧ [ЕГН], гражданка на З., [дата на раждане] , чрез определен от НБПП процесуален представител адвокат Т. Й. Л., съдебен адрес [населено място], [улица], ет. 1, кантора 1 и 2 против решение № 13195/17.12.2024г. на Председателя на ДАБ при МС, с което на основание чл. 75, ал. 1, т. 4 във вр. чл. 9, ал. 8 от ЗУБ, е постановен отказ за предоставяне на хуманитарен статут на оспорващата. В жалбата се излагат съображения за незаконосъобразност на оспорения административен акт, като се иска неговата отмяна и връщане на административната преписка на ДАБ за ново по молбата за статут на бежанец и хуманитарен статут.

В жалбата се твърди, че оспореният индивидуален административен акт е незаконосъобразен. Не са обсъдени и анализирани всички факти и обстоятелства, чрез които да бъде установена обективната истина в нейната цялост, но които са от съществено значение, за да се прецени необходимостта на М. Д. да бъде предоставена исканата закрила. По този начин административният орган е нарушил нормите на чл. 35 от АПК и чл. 75, ал. 2 от ЗУБ за изясняване на обстоятелствата и обсъждане на представените обяснения. Не са спазени разпоредбите на глава II от Директива 2011/95/ЕС на Европейският парламент и Съвета от 13.12.2011 г. за оценка на

относимите факти и обстоятелства в молбата за международна закрила. Посочено е, че на 81 години, оспорващата е в тежко здравословно състояние, прикована на легло. Твърди се още, че адм. орган от друга страна не е обсъдил обстановката в З. в контекста на изложеното в хода на административното производство и в посоката на указанията дадени от АССГ с Решение № 13815 от 04.08.2024 г.. постановено по адм.дело № 9537 по описа за 2023 г. на АССГ - 6 състав. Задължение на интервюиращият орган е да събере всички доказателства, необходими за изясняване на причините, поради които молителят не желае да се завърне в държавата си по произход.

Твърди се още, че в момента З. отново е изправена от епидемия от холера. Цитирана е статия от електронен вестник, според която има огнище на холера близо до столицата Х., като 60 души са били заразени и най-малко един е починал при епидемия от холера в предградията на столицата на З., с позоваване на данни от Министерството на здравеопазването и детското здраве. Отделно се сочи, че огнища на холера през 2023 г. бяха докладвани в няколко страни от Ю. общност за развитие (ЮАОР), най-вече З., М., М. и Т., Миналия февруари извънредна среща на върха на държавните и правителствени ръководители на ЮАОР реши да проведе масови ваксинации срещу холера в региона и да засили санитарния контрол по границите. В този смисъл в жалбата се изразява несъгласие със справката с вх. № МД-02-37 от 31.10.2024г. на дирекция „международна дейност“ на ДАБ-МС, на която се е позовал административния орган.

В съдебно заседание оспорващата, редовно призована, не се явява, представлява се от адвокат Л. назначена по реда на Закона за правната помощ и адвокат П., редовно упълномощена. Адвокат Л. счита, че при постановяване на оспорения акт, административният орган не се е съобразил с указанията дадени от АССГ. Моли да бъде уважена жалбата по съображения по адм. дело № 9537/2023 година, 6 състав и по съображения изложени в жалбата. Допълнително съображения развива в писмени бележки. Акцентува се на влошено здравословно състояние на оспорващата.

Адв. П. – Моли да бъде уважена жалбата по съображения, изложени в нея, както и да бъде върната преписката на административния орган за ново разглеждане. Акцентува, че органът изцяло не се е съобразил с доводите на 6 състав, относно постановяването на хуманитарен статут на оспорващата. Не е взел предвид всички доказателства, относно наличието на съответния статут. Не са събрани доказателства, които да подкрепят, че положението в З. би позволило нормално съществуване на оспорващата. Представя писмени бележки.

Ответникът - Председателят на ДАБ, чрез юрисконсулт Х., в съдебно заседание моли съда да остави жалбата без уважение и да постанови решение, с което да потвърди оспореното решение.

Софийска градска прокуратура, чрез прокурор Десислава Кайнакчиева изразява становище за отхвърляне на жалбата като неоснователна и недоказана. Счита, че е съобразено е актуалното положение в З. и личното отношение на жалбоподателката, както и че не са налице предпоставките по чл. 8 и чл. 9 от ЗУБ, тъй като е била на гости и следва да се върне.

Съдът, след като прецени събраните по делото доказателства, доводите и възраженията на страните, намира за установено от фактическа страна следното:

Обжалваното в настоящото производство решение № 13195/17.12.2024г. на

Председателя на ДАБ при МС, с което на основание чл. 75, ал. 1, т. 4 във вр. чл. 9, ал. 8 от ЗУБ, е постановен отказ за предоставяне на хуманитарен статут на оспорващата е издадено след като АССГ с решение № 13815 от 04.08.2024г. по адм. дело № 9537/2023г. отменя решение № 13146/08.09.2023г. на Председателя на ДАБ в частта му, в която е отказано предоставяне на М. Д., с ЛНЧ [ЕГН], гражданка на З., хуманитарен статут, на основание чл.9, ал.8 от ЗУБ и изпраща преписката на Председателя на ДАБ за ново произнасяне по молбата за предоставяне на хуманитарен статут, при спазване на дадените със съдебното решение задължителни указания по тълкуването и прилагането на закона. С цитираното съдебно решение на АССГ е отхвърлено оспорването на жалбата на М. Д., с ЛНЧ [ЕГН], гражданка на З., срещу Решение № 13146/08.09.2023г. на Председателя на Държавна агенция за бежанците при Министерски съвет, с което на жалбоподателката е отказано предоставянето на статут на бежанец и на хуманитарен статут на основанията по чл.9, ал.1-6 от ЗУБ. Решение № 13815 от 04.08.2024г. по адм. дело № 9537/2023г. АССГ е влязло в сила на 31.08.2024г. Адм. дело № 9537/2023 е приложено по настоящото дело ведно с всички доказателства по него.

С писмо рег. № УП21943 от 14.10.2024г. е върната преписката на Председателя на ДАБ за ново произнасяне по молбата за предоставяне на хуманитарен статут, на основание чл.9, ал.8 от ЗУБ, в изпълнение на съдебното решение по адм. дело № 9537/2023г. на АССГ. След връщане на преписката, при новото произнасяне адм. орган се е позовал единствено на справка № МД-02-37 от 31.10.2024г. от дирекция „Международна дейност“ към ДАБ-МС, изготвена за Република З..

Останалите доказателства на които се позовава адм. орган при новото разглеждане на молбата за закрила са събраните по адм. дело № 9537/2023г., включително първоначално проведеното пред административния орган с молителката едно интервю – на 21.06.2023г. (л.28-31 от адм. дело 9537/2023г.). На него молителката е заявила, че разбира превода, но има проблем със слуха.

Към административната преписка е приложена справка (л.12-15 от адм. дело 9537/2023г.), изготвена от Дирекция „Международна дейност“ при ДАБ относно обстановка в З., актуална към 24.07.2023г.

При новото произнасяне по искането за международна закрила адм. орган е следвало да се произнесе, според съдебното решение: „налице ли са условията за предоставяне на хуманитарен статут по смисъла на чл. 9, ал. 8 от ЗУБ в хипотезата на предоставяне на хуманитарен статут по други причини от хуманитарен характер или други основания предвидени в българското законодателство, както и поради причините, посочени в заключенията на Изпълнителния комитет на Върховния комисариат на ООН за бежанците. При тълкуване волята на законодателя следва да се съобразят основните положения, закрепени в глава първа от закона, като се отчете, че хуманитарен статут, наред с другите форми, предвидени в чл. 1, ал. 2 от ЗУБ, представлява особена закрила, която се предоставя в изключителни случаи. Под „други причини от хуманитарен характер“ по смисъла на чл. 9, ал. 8 от ЗУБ се има предвид не всяка причина независимо от нейното естество, а хипотезата урежда останалите случаи, различни от изрично предвидените в ал. 1, въз основа на които да се установява същата по интензивност реална опасност от тежки посегателства срещу личността на чужденеца при завръщането му в държавата по произход.“ В решението си АССГ е постановил, че едва в хода на съдебното производство и след

представянето справка за страната, съдържаща информация за проблеми като липсата на питейна вода и разпространението на епидемия от холера, от друга страна напредналата ѝ възраст и здравословно състояние на молителката и данните за политизиране на хранителните помощи, съдът е приел, че в решението на ДАБ-МС не е изследвана и съответно не е обосновано отхвърлена опасността живота и здравето на чуждата гражданка в контекста на хипотезата на чл. 9, ал. 8 от ЗУБ. Посочено е, че съгласно чл. 142, ал. 2 от АПК установяването на нови факти и обстоятелства от значение за делото след издаване на акта се преценява към момента на приключване на устните състезания, като в случая тази преценка за наведените факти и обстоятелства следва да се направи от орган, разглеждащ молбата за закрила.

Именно изложеното по-горе е послужило като основание състав на АССГ да отмени решение № 13146/08.09.2023г. на Председателя на ДАБ в частта му, в която е отказано предоставяне на М. Д., с ЛНЧ [ЕГН], гражданка на З., хуманитарен статут, на основание чл.9, ал.8 от ЗУБ и изпрати преписката на Председателя на ДАБ за ново произнасяне по молбата за предоставяне на хуманитарен статут, на основание чл.9, ал.8 от ЗУБ при спазване на дадените със съдебното решение задължителни указания по тълкуването и прилагането на закона.

При така установената фактическа обстановка съдът намира от правна страна следното:

Решение № 13195/17.12.2024г. на Председателя на ДАБ при МС е връчено на процесуалните представители на оспорващата. Жалбата е подадена чрез административния орган, в 14-дневния срок по чл.149, ал.1 от АПК, от активно легитимирано лице, имащо право и интерес от оспорване на административния акт, поради което съдът дължи произнасяне по същество.

Съдът намира, че разгледана по същество, жалбата се явява основателна.

Решението е издадено от компетентен орган съгласно чл.48, ал.1 ,т.1 от ЗУБ - Председателя на ДАБ.

При ново произнасяне по искането адм. орган е следвало да се произнесе отново дали са условията за предоставяне на хуманитарен статут по смисъла на чл. 9, ал. 8 от ЗУБ в хипотезата на предоставяне на хуманитарен статут по други причини от хуманитарен характер или други основания предвидени в българското законодателство, както и поради причините, посочени в заключенията на Изпълнителния комитет на Върховния комисариат на ООН за бежанците. При тълкуване волята на законодателя следва да се съобразят основните положения, закрепени в глава първа от закона, като се отчете, че хуманитарен статут, наред с другите форми, предвидени в чл. 1, ал. 2 от ЗУБ, представлява особена закрила, която се предоставя в изключителни случаи. Под „други причини от хуманитарен характер“ по смисъла на чл. 9, ал. 8 от ЗУБ се има предвид не всяка причина независимо от нейното естество, а хипотезата урежда останалите случаи, различни от изрично предвидените в ал. 1, въз основа на които да се установява същата по интензивност реална опасност от тежки посегателства срещу личността на чужденеца при завръщането му в държавата по произход.

Настоящият съдебен състав счита, че при новото произнасяне по молбата на оспорващата адм. орган е следвало да проведе процедурата от етапа провеждане на интервю, за да обоснове извод дали са налице други обстоятелства по чл. 9, ал. 8 от ЗУБ. Това е и смисълът на връщането за ново произнасяне по преписката в тази ѝ част, като се има предвид чл. 142 ал.2 от АПК.

С писмо (л.45 от адм. дело № 9357/2023г.приложено по делото) е поискано становище от ДАНС и е получено такова (л.41), с което ДАНС не възразява на лицето да бъде предоставена закрила.

Видно от решение адм.дело № 9357/2023г.АССГ, адм. орган е следвало да се произнесе с оглед тълкуването и прилагането на закона, изложено в мотивите на съдебното решение, а именно :. „Предвид обаче изтъкнатите от молителката обстоятелства едва в хода на съдебното производство и след представянето справка за страната, съдържаща информация за проблеми като липсата на питейна вода и разпространението на епидемия от холера, от друга страна напредналата ѝ възраст и здравословно състояние на молителката и данните за „политизиране на хранителните помощи“ съдът намери, че в решението не е изследвана и съответно не е обосновано отхвърлена опасността живота и здравето на жалбоподателката в контекста на тези обстоятелства в хипотезата на чл.9, ал.8 от ЗУБ. Изключването на други хуманитарни причини за жалбоподателката не се явява мотивирано в решението“.

Освен това органът е длъжен да изследва всички факти и обстоятелства за ситуацията в страната на произход и за положението на молителката, за да изключи извода, че връщането в тази страна би представлявало сериозен риск за нейния живот и здраве. В този смисъл, както се посочи по-горе, съгласно разпоредбата на чл.142, ал.2 от АПК установяването на нови факти и обстоятелства от значение за делото след издаване на акта се преценява към момента на приключване на устните състезания, като в случая тази преценка за наведените факти и обстоятелства, следва да се направи от органа, разглеждащ молбата за закрила.

При новото произнасяне с процесното решение адм. орган е допуснал съществени нарушения на адм.производствените правила, довели до нарушаване правото на защита на оспорващата. Хронологично, след постановяване на съдебно решение по адм.дело № 9357/2023г. на АССГ, видно от преписката е връчено на оспорващата чрез адвокат Л.. Впоследствие адм. орган се е произнесъл с решение, без да изясни фактите и обстоятелствата от значение за случая, с оглед чл. 35 от АПК.

Обжалваното решение е издадено, като адм. орган се е позовал единствено на справка с вх. № МД-02- 37/31.10.2024 п, изготвена от дирекция „Международна дейност" на ДАБ-МС, която не е категорична с оглед представените по делото доказателства от процесуалните представители на оспорващата. АССГ, 4 състав намира, че адм. орган е следвало при новото произнасяне да проведе процедурата по международна закрила в контекста на това да прецени наличие на обстоятелства по чл. 9 ал. 8 от ЗУБ. Видно от решението на адм. орган, освен че са пренесени фактите от справката, никъде не е обсъдено здравословното състояние на оспорващата, нещо повече адм. орган при новото произнасяне не е имал директен контакт с оспорващата, като за това няма посочени уважителни причини. А изрично в мотивите на влязлото в сила съд.решение №9357/2023 на АССГ е акцентувано на годините 81г. и влошено здравословно състояние. В съдебно заседание проведено по настоящото дело също се акцентува на отново тежкото здравословно състояние на оспорващата, което с оглед съкратените процесуални срокове за произнасяне съдът не може да изследва. От друга страна е недопустимо съдът да изземва законоустановените правомощия на адм. орган, с цел да мотивира оспорения акт.

По изложените съображения съдът намира, че оспореното решение на Председателя на ДАБ е незаконосъобразно в частта за произнасяне по отношение на

хуманитарния статут, на основание чл.9, ал.8 от ЗУБ и следва да се отмени, тъй като не са изпълнени указанията по тълкуване и прилагане на закона дадени с мотивите на решение по адм. дело № 9357/2023г., с което съществено се затруднява и съдебната проверка. Преписката следва се върне за ново произнасяне по молбата за закрила на оспорващата в тази част относно хуманитарния статут на това конкретно основание, като се съобрази здравословното състояние на оспорващата, възрастта, актуалната обстановка в страната на произход, конкретно за опасността за живота и здравето ѝ при евентуално завръщане, опасността от холера и кризата с питейна вода, държавата справя ли се с това, като се вземе предвид и наведеното от оспорващата, и всичко това се прецени в контекста на чл.9, ал.8 от ЗУБ. В действащото българско законодателство няма определение за това коя е напреднала възраст. Световната здравна организация (С.) разделя старостта на 3 етапа:60-75 години – напреднала възраст, т.нар. ранна старост; 75-90 години – старческа възраст, т.нар. късна старост;90+ години – старост, т.нар. дълголетие. Оспорващата е на 81г.,е в старческа възраст и с влошено здравословно състояние, според изложеното в съдебно решение№9357/2023г АССГ и твърдението на процесуалните представители на оспорващата. Необходимо е да се изследва и обстоятелството, чужденецът дали е в състояние да се грижи сам за себе си, да пътува, а това обстоятелство също не е изследвано от адм. орган при произнасяне по искането за предоставяне на хуманитарен статут при наличие на т.н. други обстоятелства, като се има предвид пар. 1 т. 2 и т .3 б“в“ от ЗУБ. В този смисъл са и указанията, които е дал АССГ :,, Ответникът единствено е посочил, че посочените лични мотиви на молителката за желанието ѝ да посети дъщеря си в Република България, която се е установила със съпруга си в тази страна, не могат да бъдат оценени като хуманитарни с оглед предоставянето на статут по чл.9, ал.8 от ЗУБ, което по принцип е така, но в случая не държи сметка за допълнително наведените в хода на съдебното производство причини. Освен това органът е длъжен да изследва всички факти и обстоятелства за ситуацията в страната на произход и за положението на молителката, за да изключи извода, че връщането в тази страна би представлявало сериозен риск за нейния живот и здраве. Съгласно разпоредбата на чл.142, ал.2 от АПК установяването на нови факти и обстоятелства от значение за делото след издаване на акта се преценява към момента на приключване на устните състезания, като в случая тази преценка за наведените факти и обстоятелства, следва да се направи от орган, разглеждащ молбата за закрила.“

В оспореното решение се твърди, че оспорващата има син в З., освен дъщеря в България, но както се посочи по –горе при новото произнасяне адм. орган изобщо не е имал контакт с оспорващата, не е провеждано интервю, не е взел предвид възрастта и здравословното състояние на оспорващата. Според ЗУБ при разглеждане на молбата за международна закрила по преценка на интервюиращия орган може да бъде поискано становището на експерт по определени въпроси, свързани с медицински, аспекти. Интервюиращият орган може да поиска да бъде извършен медицински преглед на чужденеца и т.н. Интервю може да не се провежда в случаите, когато ще бъде взето положително решение за предоставяне на международна закрила по чл. 8, ал. 9 и чл. 10. А видно от оспорения адм. акт решението не е положително, въпреки че не е проведено интервю. Това съдът намира за неправилно, тъй като органът е длъжен да изследва всички факти и обстоятелства за ситуацията в страната на

произход, за да изключи извода, че връщането на лицето в тази страна би представлявало сериозен риск за неговия живот и здраве. Както се посочи по-горе в решението, справката е оборена от представените от процесуалните представители на оспорващата доказателства за ситуацията в З., като епидемията от Холера не е отминала. От информацията представена от международни източници е видно, че в З. върлува холера, има недостиг на питейна вода.

Изложените лични обстоятелства по смисъла на чл.75, ал.2 от ЗУБ не са обсъдени в оспореното решение. Същевременно, същите са релевантни при преценката за наличие на основание по чл.9, ал.8 от ЗУБ. Ето защо е дължима отмяна на решението в частта на отказа за предоставяне на хуманитарен статут чл. 9, ал.1, т.3 и ал.8 от ЗУБ като незаконосъобразно и немотивирано. Съдът намира жалбата за основателна, тъй като адм. орган не е изпълнил задължителните указания по тълкуване и прилагане на закона, дадени с мотивите на решение по адм. дело № 9357/2023г.на АССГ, като е допуснал съществено нарушение на адм.производствените правила довели до нарушаване правото на защита на оспорващото лице, което е било лишено от участие в адм.производство при новото произнасяне по молбата за международна закрила в частта за предоставяне на хуманитарен статут при условията на други обстоятелства по чл. 9 ал. 8 от ЗУБ. С оспореното решение не може да се направи категоричен извод, че е изключена опасността за живота и здравето на оспорващата, в каквато насока са били мотивите на съдебното решение по адм. дело № 9357/2023г.

За прецизност, следва да се посочи, че настоящия съдебен състав е запознат с цитираната в оспореното решение практика на ВАС, а именно, че под "други причини от хуманитарен характер" по смисъла на чл. 9, ал. 8 от ЗУБ се има предвид не всяка причина независимо от нейното естество, а хипотезата урежда останалите случаи, различни от изрично предвидените в ал. 1, въз основа на които да се установява същата по интензивност реална опасност от тежки посегателства срещу личността на чужденеца при завръщането му в държавата по произход. Но същественото в случая е, че е нарушено правото на защита на оспорващата при произнасянето по молбата за предоставяне на хуманитарен статут, след връщането ѝ за ново разглеждане със съдебното решение по адм. дело № 9357/2023г. на АССГ.

По изложените съображения оспореното решение следва да бъде отменено като издадено при съществено нарушение на адм. производствените правила, издадено в несъответствие с целта на закона.

На основание чл. 173, ал. 2 от АПК делото като преписката следва се изпрати на ответника за ново разглеждане на молбата в частта за предоставяне на хуманитарен статут чл. 9, ал.1, т.3 и ал.8 от ЗУБ с оглед обсъждане на всички обстоятелства във връзка с личното положение на молителката, като на последната бъде осигурено участие в административното производство по съображения които съдът изложи по-горе в мотивите на съдебното решение.

При този изход на спора доказани разноси не са заявени и не се присъждат. Воден от горното и на основание чл.85, ал.1 от ЗУБ и чл. 172 и чл.173 от АПК, Административен съд София град, I отделение, 4-ти състав

РЕШИ:

ОТМЕНЯ по жалба на на М. Д., с ЛНЧ [ЕГН], гражданка на З., [дата на раждане] ,

чрез определен от НБПП процесуален представител адвокат Т. Й. Л., съдебен адрес [населено място], [улица], ет. 1, кантора 1 и 2 решение № 13195/17.12.2024г. на Председателя на ДАБ при МС, с което на основание чл. 75, ал. 1, т. 4 във вр. чл. 9, ал. 8 от ЗУБ, е постановен отказ за предоставяне на хуманитарен статут на оспорващата.

ВРЪЩА делото като преписка на компетентния орган при ДАБ – МС за ново разглеждане и произнасяне по молбата за предоставяне на хуманитарен статут, на основание чл.9, ал.8 от ЗУБ при спазване на дадените с настоящото съдебно решение задължителни указания по тълкуването и прилагането на закона, дадени в мотивите на решението.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба в 14 дневен срок от съобщението му до страните чрез Административен съд София – град пред Върховен административен съд на Република България.

СЪДИЯ